

РЕШЕНИЕ

№ 120

гр. София, 22.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 9-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Светла Станимирова

Членове: Рени Ковачка
Васил Василев

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Васил Василев Въззивно търговско дело № 20231001000942 по описа за 2023 година

Производството е по чл.294 от ГПК и чл.267 и сл. от ГПК.

Производството е образувано по въззивни жалби „ВК Мениджмънт“ ЕООД и „БР Консулт“ ЕООД - ответниците по гр.д.№4964/2018г. по описа на СГС, I-3 състав против решението от 11.05.2021г., с което са осъдени да платят на ищеца както следва:

-двете дружества да заплатят на „САНА 2010“ ЕООД сумата 36 176 лв., представляваща равностойността на 10 бр. билбордове, предмет на договор за покупко – продажба от 01.06.2010 г., сключен между КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ и „САНА 2010“ ЕООД, от която „ВК Мениджмънт“ ЕООД да заплати 24 842,05 лв., ведно с мораторна лихва в размер 2 538 лв., считано от 04.04.2017 г. до завеждане на делото и „БР Консулт“ ЕООД да заплати 11 333, 94 лв., ведно с мораторна лихва в размер 1 158 лв, считано от 04.04.2017 г. до завеждане на делото.

-,„ВК Мениджмънт“ ЕООД да заплати на „САНА 2010“ ЕООД сумата 17 716, 86 лв., представляваща обезщетение за пропуснати ползи от неизпълнение на договор за покупко – продажба от 01.06.2010 г., сключен между КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ и „САНА 2010“ ЕООД, ведно с мораторна лихва за периода 16.04.2013 г. - 16.04.2018 г. в размер 1 863, 99 лв.

-,„БР Консулт“ ЕООД да заплати на „САНА 2010“ ЕООД сумата 8 083, 14 лв., представляваща обезщетение за пропуснати ползи от неизпълнение на договор за покупко – продажба от 01.06.2010 г., сключен между КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ

ИМИДЖ“ и „САНА 2010“ ЕООД, ведно с мораторна лихва за периода 16.04.2013 г. - 16.04.2018 г. в размер 850, 42 лв.,

Въззивникът „ВК Мениджмънт“ ЕООД иска отмяна на решението, в частта, с която са уважени предявените срещу него искове, като излага доводи за неговата неправилност. Твърди, че неоснователно е отхвърлено възражението му за погасяване на исковете по давност. Исква отмяна на решението в обжалваната част и отхвърляне на исковете. Поддържа направеното при условията на евентуалност възражение за прихващане, по което липсвало произнасяне в обжалваното решение.

Въззивникът „БР Консулт“ ЕООД иска отмяна на решението в частта, с която предявените срещу него искове са уважени, като излага идентични доводи с тези на въззивника „ВК Мениджмънт“ ЕООД.

Въззиваемият „Сана 2010“ ЕООД оспорва жалбите.

При първоначалното разглеждане на делото от САС същият е постановил решение №246 от 23.02.2022г., постановено по в.гр.д. №2716/2021г. ,с което е :

-отменил обжалваното решение на СГС, I-3 състав от 11.05.2021г. по гр.д.№ 4964/2018г. и вместо него е постановил решение,с което е:

-отхвърлил предявените от „САНА 2010“ ООД, гр.София, съдебен адрес адв. С. П., гр.София, ул. Добри Войников № 45 срещу „ВК Мениджмънт“ ЕООД, гр.София, ул. Кърниградска № 19, ет.4, искове по чл. 79, ал.1 ЗЗД , чл. 82 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД за присъждане на сумите: 24 842,05 лева – обезщетение в размер на левова равностойност на 10 броя билбордове, предмет на договор за покупко – продажба от 01.06.2010г., сключен между „Сана 2010“ ООД и Консорциум Контракт Имидж и 2538 лева мораторни лихви върху тази главница за периода от 04.04.2017г. до подаване на исковата молба; 17 716,86 лева – обезщетение за пропуснати ползи от неизпълнение на задължението на продавача по договора от 01.06.2010г. да предаде вещите и 1863, 99 лева – мораторна лихва върху тази главница за периода 16.04.2013г.-16.04.2018г.

Решението на САС е обжалвано по касационен ред пред ВКС,ТК,Първо отделение по т.д. №1779/2022г.,който с решение № 50119/16.11.2023 г. е обезсилил същото и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав.За да постанови решението си ВКС е приел,че в случая в исковата молба са изложени твърдения както за договорно неизпълнение на задълженията на ответниците- продавачи да предадат на ищеца процесните вещи след плащането на цената им, така и за правото му на собственост върху тези вещи и отричането на това негово право от ответниците, които считат договора за продажба за нищожен и със своите действия и бездействия го лишават от възможността да ползва собствените билбордове. При тези твърдения ищецът претендира като собственик на процесните билбордове осъждане на ответниците да му предадат владението на собствените му движими вещи или да бъдат осъдени да му заплатят тяхната равностойност, ако са унищожени или не съществуват в същия вид. Претендира и обезщетение за лишаване от ползването на вещите за посочения период. С писмено становище от 30.08.2018г. ищецът

излага аргументи, че ответниците не са придобили право на собственост върху билбордовете по давност, като оспорва и да е погасено по давност неговото вземане за обезщетение по чл.59 ЗЗД. Както в исковата молба и в откритите съдебни заседания, така и в писмената си защита пред първата инстанция и отговора на въззивните жалби ищецът е поддържал, че предявява иск с правно основание чл.108 ЗС, евентуално съединен с иск за присъждане на стойността на вещите- предмет на собственическия иск, както и за обезщетение за лишаване от ползване на собствените му вещи. Поради това ВКС е приел, че са предявени иски за защита на правото на собственост на ищеца по отношение на процесните билбордове, евентуално съединени с иски за плащане на паричната им равностойност поради тяхното погиване или отчуждаване /чл.108 ЗС, евентуално чл.57, ал.2 ЗЗД/, кумулативно съединени с иски с правно основание чл.59 ЗЗД за обезщетение за вреди от лишаване от ползването на процесните вещи за процесния период, както и обезщетение за забава на основание чл.86 ЗЗД. С оглед предмета на въззивно обжалване /първоинстанционното решение е обжалвано само в осъдителните му части за присъждане на парични обезщетения/, въззивният съд е разгледал облигационните претенции на непредявено договорно основание /обезщетение за вреди от неизпълнен договор/, поради което въззивното решение следва да бъде обезсилено. Поради това ВКС е приел, че делото следва да се върне на въззивния съд за ново разглеждане от друг състав, който да се произнесе по исковата претенция на основание чл.57, ал.2 ЗЗД, с оглед наведените от ищеца факти, че е собственик на процесните вещи, чието владение не може да бъде предадено, тъй като са унищожени от ответниците, както и по исковите с правно основание чл.59 ЗЗД за обезщетение за лишаване от ползването на собствените му вещи за процесния период и чл.86 ЗЗД за обезщетение за забава.

Задължението на продавача по договора за продажба да предаде вещта няма уговорен падеж, поради което е изискуемо веднага – от 01.06.2010г. или ответниците са в забава на задължението си от 02.06.2010г. Не е установено продадените вещи да съществуват след 14.09.2015г., когато е установена липсата им. Купувачът, като собственик на вещите (станал такъв с плащане на цената) носи риска от случайното им погиване, освен когато длъжникът по предаване на вещите (ответниците – продавачи по договора) е изпаднал в забава за това си задължение. В тази хипотеза остава да важи правилото, че рискът е за длъжника, а същият може да се освободи от отговорност само ако докаже, че вещта би погинала дори да е била предадена на собственика. Приложено за казуса цитираното предопределя извода, че ответниците дължат обезщетение, тъй като нито са противопоставили, още по – малко доказали, подобно възражение. Както обезщетението в размер на равностойността на погиналите вещи, така и това за вреди от пропуснати ползи от неизпълнение на задължението за предаването им, равняващо се на наемната им цена за определен период на неизпълнение, са изискуеми от 02.06.2010г. Исковата молба е от 13.04.2018г., т.е. подадена е след изтичане на петгодишния давностен срок, на който се позовават своевременно ответниците. Давностният срок не е спиран, нито прекъсван. Предявеният от ответниците през 2011г. иск за нищожност на продажбената сделка не е иск относно вземането на купувача за получаване на вещите, поради което с него не е спрян давностният срок на

основание чл. 115 б. "ж" ЗЗД. Дори да беше такъв иск, тъй като е отхвърлен, давността не се счита прекъсната с предявяването му. Следователно, давностният срок е изтекъл на 02.06.2015г. и възражението за погасяване на исковите по давност е основателно.

Софийският апелативен съд, като взе предвид подадената въззивна жалба, съдържащите се в същата оплаквания, съобразявайки събраните по делото доказателства намира следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционното производство е образувано по искова молба от „САНА 2010“ ЕООД против „ВК Мениджмънт“ ЕООД и „БР Консулт“ ЕООД. Поддържа се в исковата молба, че по силата на сключен на 01.06.2010 г. с ответните дружества, действащи като дружество по ЗЗД „Консорциум Контракт Имидж“ договор за покупко – продажба, ищцовото дружество придобило собствеността на движими вещи - 10 бр. билбордове, с локации подробно описани в Приложение №1 към договора и две допълнителни споразумения към договора. Съгласно чл. 2 от договора, цената на билбордовете е 5 000 лв. без ДДС, като сумата 6 000 лв./с включен ДДС/ е платена от ищеца и е постъпила по банковата сметка на консорциума, но ответниците не изпълнили задължението си да му предадат продадените вещи. С нотариална покана от 04.10.2010 г. „Консорциум Контракт Имидж“ уведомил ищеца, че счита договора за нищожен, а с последващо писмо го уведомил, че отказват да предадат билбордовете. Ответниците предявили иск пред СРС за обявяване за недействителен по реда на чл. 124, ал. 1 ГПК сключения между страните договор за покупко - продажба, но с влязло в законно сила на 06.03.2012 г. решение предявеният иск бил отхвърлен. С нотариална покана, връчена на 04.04.2017 г. ищеца е уведомил ответниците да му заплатят стойността на билбордовете и обезщетение за пропуснати ползи за лишаване от ползване и отдаване под наем на тези съоръжения, но те отказали, като, според тях, претенциите били погасени по давност.

Ответниците оспорват предявения иск. Според същите със споразумение от 18.12.2012 г. дейността на Консорциум „Контракт Имидж“ ДЗЗД е прекратена, считано от 18.12.2012 г. като към датата на прекратяване на дейността на гражданското дружество то не е имало пасиви, а активите са били разпределени между съдружниците съобразно дяловото им участие в консорциума в съотношение: за „ВК М.“ ЕООД -89.44% и за „Б.К.“ ЕООД - 10.56 %. Твърдят, че в патримониума им не съществуват билбордове и такива не са съществували към датата на Споразумението от 18.12.2012 г. към договора за Консорциум „Контракт Имидж“ ДЗЗД за прекратяване на дружеството, поради което и не могат да предадат владението им на ищеца. Поддържат, че правото на ищеца за заплащане на равностойността на описаните в исковата молба билбордове е погасено по давност, не само към датата на исковата молба, но и още на 08.06.2015 г. както на главницата, така и на претенцията за лихва. Поддържат, че и правото на ищеца да получи обезщетение по чл. 59 ЗЗД за времето, през което е бил лишен от ползване и отдаване под наем на вещите, е погасено по давност. В случай, че съдът уважи който и да е от предявените

искове,ответниците правят възражение за прихващане с дължими от ищеца суми, подробно описани в отговора на исковата молба – 3 765, 49 лв., мораторна лихва върху тази сума за периода 30.03.2011 г. до датата на предявяване на иска – 16.04.2018 г. в размер 2 708, 02 лв. и за сумата 420, 31 лв. – присъдени разноси по гр.д. № 1669/2013 г. на СГС, Административно отделение, III-Г състав, като заявяват, че вземането им е установено с влязлото в сила решение по посоченото дело.Направили са и възражение за прихващане за сумата 2 190, 92 лв. – дължима по фактура № 139/30.07.2010 г. по договор от 15.07.2010 г., ведно с мораторна лихва от 1 105, 64 лв. за периода 29.08.2010 г. – 16.04.2018 г. и за сумата 3 309, 08 лв. - дължима по фактура № 120/01.06.2010 г., ведно с мораторна лихва от 1 725, 16 лв. за периода 01.06.2010 г. – 16.04.2018 г.

За да постанови обжалваното решение съдът е приел за установено следното от фактическа страна:На 01.06.2010 г. между КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ и „САНА 2010“ ЕООД, е сключен договор за покупко – продажба на десет броя билбордове с локации, описани подробно в Приложение № 1, неразделна част от договора, за сумата 5 000 лв., която е следвало да бъде изплатена еднократно след подписване на договора и издаване на фактура за сделката.С фактура от 01.06.2010 г. ищецът е заплатил на КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ сумата 6 000 лв., представляваща продажната цена на вещите.По делото е безспорно, че от страна на продавача - КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ е налице отказ за предаването им, въпреки изпълнение на задължението на купувача за плащане на продажната цена. Продавачът е заявил, че между страните са налице няколко сключени нищожни договори поради липса на представителна власт на лицето, което е договаряло от негово име. Представени са множество писма, изпратени от КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ до „САНА 2010“ ЕООД., които доказват по категоричен начин отказа на продавача да предаде вещите, предмет на договора от 01.06.2010 г. Ищецът е представил и писма от Областно пътно управление – Пловдив и Областно пътно управление – Варна от които се установява, че процесните рекламни съоръжения не са функционирали по предназначение.С констативен протокол от 14.09.15г. съставен от помощник –нотариус М. Т. в присъствието на управителя на въззиваемото дружество е констатирано,че от поставените на автомагистрала „Тракия“ билбордове,предмет на договора един е заменен с друг по-голям,на един табелата с името на собственика е избледняла и не се вижда фирмата собственика,а останалите ги няма.С решение от 06.08.2012 г., постановено по гр.д. № 13404/2011 г., влязло в сила на 06.03.2014 г., е отхвърлен предявеният от КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ против „САНА 2010“ ЕООД иск за прогласяване на нищожността на сключения между тях на 01.06.2010 г. договор за покупко – продажба на 10 бр. билбордове.С нотариална покана, връчена на двамата ответници на 07.04.2017 г., в качеството им на съдружници в ДЗЗД КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“, ищецът е поканил същите да предадат вещите и да заплатят справедливо обезщетение за времето, през което е бил лишен от ползването им по предназначение, алтернативно – да предложат друго решение на проблема помежду им.С писмо от 10.04.2017 г. ответниците заявили, че претенцията на ищеца е погасена по давност, съобразно нормата на чл. 110 ЗЗД.От заключението на назначената по делото

съдебно – оценителна експертиза се установява, че стойността на процесните билбордове към датата на предявяване на исковата молба е 29 740 лв., а цената за подготовка, доставка и монтаж – на 6 436 лв., като общата стойност е 36 176 лв. От заключението на назначената по делото съдебно – счетоводна експертиза се установява, че изчислен по публично достъпни данни, размерът на пропуснатите ползи, изразяващи се в неполучаване на доходи от отдаване под наем на описаните в Таблица 1 билбордове, за периода от 16.04.2013 г. до 16.04.2018 г., е 322 400 евро, с равностойност 630 559,59 лв. Размерът на законната лихва върху сумата от 630 559,59 лв., за времето от връчване на нотариална покана – 10.04.2017 г. до датата на предявяване на исковата молба - 16.04.2018 г., е 65 157,83 лв. Изчислен по публично достъпни данни, размерът на пропуснатите ползи, изразяващи се в неполучаване на доходи от отдаване под наем на описаните в Таблица 1 билбордове, за периода от 16.04.2013 г. до 08.06.2015 г., е 133 920 евро, с равностойност 261 924,75 лв. Размерът на законната лихва върху сумата от 261 924,75 лв., за времето от връчване на нотариална покана – 10.04.2017 г. до датата на предявяване на исковата молба - 16.04.2018 г., е 27 065,56 лв. Издадените от консорциум „Контракт имидж“ фактура № 139/30.07.2010 г. за сумата 2 190,92 лева и фактура № 135/12.07.2010 г. за сумата 3 309,08 лева са осчетоводени в счетоводството на ищеца и са включени в дневниците за покупки по ЗДДС на „Сана 2010“ ЕООД. Общата стойност на дължимата сума, представляваща законната лихва за забава от датата на падежа на задължението за плащане на главницата до датата на исковата молба по всяка една от неплатените фактури е 15 605,08 лв., като е взета е пред вид и стойността на кредитно известие № 0000000135/12.07.2010 г. Съобразена е датата на падеж, която съвпада с датата на издаване на всяка фактура, както и датата на извършеното плащане, а именно - 09.08.2010 г. За неплатената сума от 5 500,00 лева дължимата законна лихва е изчислена към датата на подаване на исковата молба – 13.04.2018 г. Общият размер на дължимата законна лихва по фактурите, издадени от консорциум „Контракт имидж“, е 4 412,80 лева. Според експерта, единствените конкретни данни за наемни цени на съоръжения за външна реклама тип билборд, респ. мегаборд, са констатирани на интернет-адрес <https://www.metroklama.com/bg/news/details/49>, в публикация от 17.06.2011 г. Съдържащите се в публикацията данни сочат актуални от 27.06.2011 г. цени за реклама върху описаните от експертизата съоръжения, които са без включен ДДС. Изчислен по публично достъпни данни, размерът на пропуснатите ползи, изразяващи се в неполучаване на доходи от отдаване под наем на описаните в Таблица 1 билбордове, за периода от 16.04.2013 г. до 16.04.2018 г., е 268 668,40 евро, с равностойност 525 469,72 лв. без ДДС.

Размерът на законната лихва върху сумата 525 469,72 лв., за времето от връчване на нотариална покана – 10.04.2017 г. до датата на предявяване на исковата молба - 16.04.2018 г., е 54 298,53 лв. Вещото лице е изчислило и размера на обезщетението за пропуснати ползи, изразяващи се в неполучаване на доходи от отдаване под наем на процесните билбордове, съобразявайки се и с тяхната локация, за периода 16.04.2013 г. до 08.06.2015 г., както и размера на дължимата лихва върху това обезщетение за времето от

връчване на нотариална покана – 10.04.2017 г. до датата на предявяване на исковата молба – 13 април 2018 г. Според експерта, изчислен по публично достъпни данни, размерът на пропуснатите ползи, изразяващи се в неполучаване на доходи от отдаване под наем на 10 бр. билбордове, предмет на процесния договор за покупко – продажба, за периода от 16.04.2013 г. до 08.06.2015 г., е 111 600,72 евро, с равностойност 218 272,04 лв. без ДДС. Размерът на законната лихва върху сумата от 218 272,04 лв., за времето от връчване на нотариална покана – 10.04.2017 г. до датата на предявяване на исковата молба - 16.04.2018 г., е 22 554,78 лв. Във връзка с възражението на ответника, че исковата претенция е погасена по давност не само към датата на исковата молба, но още на 08.06.2015 г., ищцовото дружество е представило като доказателство копие от искова молба по предявения от двамата ответници срещу ищеца „САНА 2010“, ООД, за прогласяване нищожността на сключения между консорциума и ищеца договор за покупко – продажба от 01.06.2010 г. и заплащане на дължими суми по фактури. Исковата молба е подадена на 30.03.2011 г., вх. № 13441 и е образувано гр.д. № 13404/2011 г. на СРС. Тезата на ищеца е, че, видно от това писмено доказателства, давност не е текла, на основание чл. 115, б. ж ЗЗД през времетраенето на съдебния процес, което води до извода, че искът е предявен преди изтичането на давностния срок. Ищецът поддържа, че давност е текла за периода 08.06.2010 г. /датата на придобиване собствеността на вещите/ до 30.03.2011 г. /датата на постъпване на исковата молба в съда/ и през времето от влизане на решението по образуваното дело в сила /07.03.2014 г./ до предявяване на настоящия иск /13.04.2018 г./ , поради това не е изтекъл петгодишния давностен срок.

За да постанови обжалваното решение съдът е приел от правна страна, че предвид отхвърлената претенция за нищожност на договора, в настоящото производство е доказано, че договорът за покупко – продажба между страните все още е в сила. По делото е безспорно, че сключеният договор има за предмет 10 бр. рекламни билбордове, чиято цена – 5 000 лв., купувачът – ищец е заплатил на продавача и е издадена фактура в деня на сключване на договора – 01.06.2010 г., както и че рекламните съоръжения – билбордовете не са били предадени от продавача на купувача и до настоящия момент не са предадени. Доказано било , че така ишците са били лишени от правото да ползват закупените от тях рекламни съоръжения – 10 бр. билбордове. Съдът е приел за безспорно наличието на неизпълнение от страна на продавача по процесния договор за покупко – продажба на същественото му задължение по договора, визирано в чл. 187 и чл. 200 ЗЗД – за предаване на вещите в момента на плащането и досега, поради което за купувача – ищец се поражда правото да претендира по съдебен ред изпълнение, изразяващо се в престиране на вещта, респ. да се възползва от нормата на чл. 79, ал. 1, пр. 2 ЗЗД и да претендира обезщетение за неизпълнение. Съгласно чл. 82 ЗЗД, обезщетението обхваща претърпяната загуба и пропуснатата полза, доколкото те са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението, каквато претенция ищецът е

предявил, съединявайки я с първоначалната.

Във връзка с направеното от ответната страна възражение за изтекла погасителна давност по отношение на двамата ответници съдът е приел, че процесният договор за покупко – продажба е сключен на 01.06.2010г. , а исковата молба за прогласяване на нищожността е подадена на 30.03.2011 г. / десет месеца/. Съдът и приел, че докато е траел съдебният процес между страните по договора за покупко – продажба на процесните съоръжения, давност не е текла. Такава е налице само към момента преди предявяване на иска / 10 месеца/ и след влизане на решението в сила /07.03.2014 г./ до датата на предявяване на настоящия иск /13.04.2018 г., периода между двете дати е 4 години и 4 дни/, поради което възражението на ответниците за погасяване по давност е неоснователно. Предвид обстоятелството, че към настоящия момент процесните вещи - билбордове, предмет на договора за покупко – продажба, не са налични, съдът е приел, че следва да се отхвърли предявения иск за реално изпълнение, изразяващо се в предаване на вещите, като неоснователен, а като последица от това следва да се уважи предявеният евентуален иск за заплащане на тяхната легова равностойност, като, с оглед заключението на приетата и неоспорена експертиза, което определя значително по – голяма стойност на вещите, които ищецът е следвало да получи след заплащане на продажната цена, претенцията в тази част следва да бъде уважена изцяло така, както е предявена срещу двамата ответници - за сумата 36 176 лв., от която „ВК Мениджмънт“ ЕООД да заплати 24 842,05 лв. и „БР Консулт“ ЕООД – 11 333, 94 лв., ведно мораторна лихва върху тези суми, считано от 04.04.2017 г. до завеждане на делото, общо в размер 3 697, 19 лв., съответно – 2 538 лв. от първия ищец и 1 158 лв. от втория ищец.

По отношение на претенцията за присъждане на обезщетение за пропуснати ползи, изразяващи се в неполучаване на доходи от отдаване под наем на процесните билбордове, ведно с лихва за забава, съдът намира, че, пред вид размера, за който тази претенция е предявена и действително изчисления много по – голям размер на обезщетението от експертизата за периода 16.04.2013 г. до 08.06.2015 г., в полза на ищеца трябва да бъде присъдена цялата претендирана сума, която следва да се заплати от всеки един от двамата ответници, съответно: 17 716, 86 лв. - от „ВК Мениджмънт“ ЕООД , ведно с мораторна лихва, считано от 16.04.2013 г. до 16.04.2018 г. в размер 1 863, 99 лв. и 8 083, 14 лв. – от „БР Консулт“ ЕООД , ведно с мораторна лихва, считано от 16.04.2013 г. до 16.04.2018 г. размер 850, 42 лв.

В постановеното по първоначалното разглеждане на делото от САС решение №246 от 23.02.2022г. по в.гр.д. №2716/2021г. съдът е приел, че задължението на продавача по договора за продажба да предаде вещта няма уговорен падеж, поради което е изискуемо веднага – от 01.06.2010г., т.е. ответниците са в забава на задължението си от 02.06.2010г. Не е установено продадените вещи да съществуват след 14.09.2015г., когато е установена липсата им. Купувачът, като собственик на вещите (станал такъв с плащане на цената) носи

риска от случайното им погиване, освен когато длъжникът по предаване на вещите (ответниците – продавачи по договора) е изпаднал в забава за това си задължение. В тази хипотеза остава да важи правилото, че рискът е за длъжника, а същият може да се освободи от отговорност само ако докаже, че вещта би погинала дори да е била предадена на собственика. Приложено за казуса цитираното предопределя извода, че ответниците дължат обезщетение, тъй като нито са противопоставили, още по – малко доказали, подобно възражение. Както обезщетението в размер на равностойността на погиналите вещи, така и това за вреди от пропуснати ползи от неизпълнение на задължението за предаването им, равняващо се на наемната им цена за определен период на неизпълнение, са изискуеми от 02.06.2010г. Исковата молба е от 13.04.2018г., т.е. подадена е след изтичане на петгодишния давностен срок, на който се позовават своевременно ответниците. Давностният срок не е спиран, нито прекъсван. Предявеният от ответниците през 2011г. иск за нищожност на продажбената сделка не е иск относно вземането на купувача за получаване на вещите, поради което с него не е спрял давностният срок на основание чл. 115 б. “ж” ЗЗД. Дори да беше такъв иск, тъй като е отхвърлен, давността не се счита прекъсната с предявяването му. Следователно, давностният срок е изтекъл на 02.06.2015г. и възражението за погасяване на исковите по давност е основателно.

При така установената фактическа обстановка настоящия състав на САС счита следното: Предметът на спора и правната квалификация на предявените иски се определят от съда с оглед твърденията в исковата молба за претендираното от ищеца право, вида и обема на търсената защита. В настоящия случай в исковата молба са изложени твърдения както за договорно неизпълнение на задълженията на ответниците- продавачи да предадат на ищеца процесните вещи след плащането на цената им, така и за правото му на собственост върху тези вещи и отричането на това негово право от ответниците, които считат договора за продажба за нищожен и със своите действия и бездействия го лишават от възможността да ползва собствените билбордове. При тези твърдения ищецът е претендирал като собственик на процесните билбордове:

- осъждане на ответниците да му предадат владението на собствените му движими вещи или
- да бъдат осъдени да му заплатят тяхната равностойност, ако са унищожени или не съществуват в същия вид
- претендира и обезщетение за лишаване от ползването на вещите за посочения период.

Съдът в настоящия си състав счита, че първоначално първоинстанционния съд е бил сезиран с иск по чл.108 от ЗС за предаване на владението на процесните вещи и чл.59 от ЗЗД за заплащане на обезщетение за невъзможността за ползване на същите за процесния период. Това възприемане на предявените иски съдът е изложил в доклада по делото с определение от 05.11.18г. С протоколно определение от 12.10.20г. съдът е приел, че е сезиран

с иск по чл.79,ал.1 от ЗЗД за заплащане на посочените суми на основание неизпълнение на договорно задължение,евентуално съединен с иск по чл.79,ал.2 от ЗЗД за присъждане на обезщетение вместо неизпълнение при невъзможност да бъде осъществено такова.

В постановеното от ВКС решение № 50119/16.11.2023 г. по т.д. №1779/2022г. ВКС е приел,че в частта, с която е отхвърлен главният иск за предаване на описаните движими вещи, първоинстанционното решение не е обжалвано и е влязло в сила.Съдът е приел,че е допусната очевидна фактическа грешка в тази част на решението на Софийски градски съд, тъй като са изложени мотиви за неоснователността на иска, респ. е разгледан евентуално съединеният осъдителен иск за присъждане на равностойността на вещите, но няма съответен диспозитив.

След като е обезсилил решението на САС, ВКС е приел,че делото следва да се върне на въззивния съд за ново разглеждане от друг състав, който да се произнесе по:

- исковата претенция на основание чл.57, ал.2 ЗЗД, с оглед наведените от ищеца факти, че е собственик на процесните вещи, чието владение не може да бъде предадено, тъй като са унищожени от ответниците, както и по
- исковите с правно основание чл.59 ЗЗД за обезщетение за лишаване от ползването на собствените му вещи за процесния период и чл.86 ЗЗД за обезщетение за забава.

Съгласно чл.57, ал.2 ЗЗД ако подлежащата на връщане вещ погине след поканата или ако получателят я е отчуждил или изразходвал, след като е узнал, че я държи без основание, той дължи действителната ѝ стойност или получената цена за нея, когато последната е по-висока. Но ако вещта е погинала или ако получателят я е отчуждил или изразходвал преди поканата, той дължи само онова, от което се е възползвал, с изключение на плодовете.По настоящето дело не съществува спор между страните,че със сключването на договора от 01.06.2010 г. ищеца-настоящото въззиваемо дружество е придобило собствеността на 10 бр. билбордове, находящи се на локации подробно описани в Приложение №1 към договора.За цената на вещите е издадена фактура №119/01.06.10г. като видно от страница втора на отговора на исковата молба цената е заплатена на 07.06.10г.Съгласно чл.5 от договора, собствеността на съоръженията преминава върху купувача в момента на цялостно изплащане на уговорената цена-т.е. с изплащането на цената на 07.06.10г. собствеността върху вещите е придобита от „Сана 2010“ООД.Съгласно чл.6 от договора продавачът е длъжен да предаде съоръженията във вид и качество съгласно уговореното с купувача.Съгласно чл.6.1. от момента на придобиване на собствеността на купувача,продавача не носи каквато и да е материална или морална отговорност за съответния предмет на покупко-продажбата. Съгласно чл.187,изр. първо от ЗЗД продавачът е длъжен да предаде на купувача продадената вещ. Спорът по делото е, на първо място дали процесните билбордове са предадени на въззиваемото дружество.Предаването на вещите-в случая билбордовете е положителен факт,който като такъв следва да бъде установен от носителя на задължението за предаване-продавача.В настоящия случай по делото не са ангажирани доказателства за предаването на вещите. Предвид обстоятелството,че се касае за трайно закрепени вещи /предвид посочването на точното им

местоположение в приложението към договора/,то не би могло да се мисли,че същите са предадени във физическия им смисъл на ищеца по делото.По делото обаче,нито в отговора на исковата молба,нито в последващите процесуални действия на ответниците се поддържа ,че вещите са предадени на ищеца по делото и не се сочат доказателства в тази връзка.С оглед на това съдът приема,че по делото не е доказано,че след като е закупило въпросните билбордове,ищцовото дружество е получило от ответниците същите и му е била предоставена възможност да ги ползва.

Предвид непредаването на билбордовете,което е задължение на продавача изрично предвидено в чл.6 от договора,което е следвало да последва заплащането на цената,която е платена на 07.06.10г., продавачът е в забава на задължението за предаване на същите-т.е. налице е „подлежаща на връщане „,вещ по смисъла на чл.57,ал.2 от ЗЗД.Във връзка със съществуването на договора,от който произлиза задължението за предаване на вещите,продавачите са иницирали с искова молба,която е подадена на 30.03.2011 г. гр.д. № 13404/2011 г. на СРС отхвърлителното решение, по което е влязло в сила на 07.03.2014 г.

С констативен протокол от 14.09.15г. съставен от помощник –нотариус М. Т. в присъствието на управителя на въззиваемото дружество е констатирано,че от поставените на автомагистрала „Тракия“ билбордове,предмет на договора един е заменен с друг по-голям,на един табелата с името на собственика е избледняла и не се вижда фирмата собственика,а останалите ги няма-т.е. установена е липсата на закупените билбордове.

Предвид изрично предвиденото в договора в чл.6 задължение за предаване на вещите,което не е изпълнено,е налице знание у продавачите,че държи вещите без основание.

След като е налице задължение на предаване на билбордовете,което не е изпълнено от продавача,знание за това държане без основание и след като е установена липсата им съдът счита,че са налице предпоставките за уважаване на иска по чл.57,ал.2 от ЗЗД.

От страна на ответниците се прави възражение за погасяване по давност на вземането на ищеца.Съдът в настоящия му състав счита,че вземането на ищеца не е погасено по давност.Задължението за предаване на вещите е възникнало на 07.06.10г. когато е заплатена цената на вещите.От тази дата е възникнало правото на ищеца да иска предаване на вещите и при евентуално неизпълнение да предяви иск за защита на правото си.Съдът счита,че с предявяване на исковата молба от страна на ответниците за нищожност на договора на 30.03.2011 г., по която е образувано гр.д. № 13404/2011 г. на СРС е прекъснато течението на погасителната давност,поради това,че между страните е налице спор за действителността на договора,от който произтича вземането за предаване на вещите.Този спор е инициран от ответниците,чиито иск е отхвърлен,поради,което съдът счита,че докато е траел процеса давността е спряла да тече.С влизането в сила на 07.03.2014 г. на отхвърлителното решение е продължило течението на давността ,която е прекъсната с предявяване на 13.04.18г. на иска,по който е образувано настоящето дело.Предвид посочената хронология съдът счита,че вземането не е погасено по давност.Давност е текла за периода от 07.06.10г. до 30.03.11г. / 8 месеца и 23 дни/ и за периода от 07.03.14г. до 13.04.18г. което е 4 години,1 месец и 10 дни-

т.е. исковата молба, по която е образувано делото, с оглед спирането на давността, е предявена след 4 години, 10 месеца и 3 дни-т.е. преди изтичането на петгодишния давностен срок.

Предвид гореизложеното съдът счита, че вземането на ищеца за стойността на вещите не е погасено по давност и се дължи, поради което следва да бъде подложено на преценка коя стойност се дължи по смисъла на чл.57, ал.2 от ЗЗД-, действителната им стойност или получената цена за нея, когато последната е по-висока. Установи се в настоящия случай, че получената от ответниците цена на вещите е 6 000 лв. за която не съществува спор между страните по делото. От заключението на назначената по делото съдебно – оценителна експертиза се установява, че стойността на процесните билбордове към датата на предявяване на исковата молба е 29 740 лв., а цената за подготовка, доставка и монтаж – на 6 436 лв., като общата стойност е 36 176 лв. Предвид посочените стойности на основание цитирания текст ответниците дължат по-голямата цена в размер на 36 176 лв. С оглед разпределението на дяловете в консорциума между двамата ответници 68,67%/31,33% законосъобразно съдът е разпределил сумата като е осъдил ВК Мениджмънт“ ЕООД да заплати 24 842,05 лв. , а „БР Консулт“ ЕООД да заплати 11 333, 94 лв.

С оглед получената нотариална покана и неизпълнението на задължението за предаване на вещите законосъобразно съдът е осъдил ответниците да заплатят и мораторна лихва върху съответния размер на обезщетението както следва: ВК Мениджмънт“ ЕООД да заплати 2 538 лв. , а „БР Консулт“ ЕООД да заплати 1 158 лв.

С оглед на горното обжалваното решение следва да бъде потвърдено в тази му част.

По отношение решението в частта му относно присъденото обезщетение за пропуснати ползи съдът счита следното:

Както беше посочено по-горе по делото е установено, че ответниците не са изпълнили задължението си да предадат билбордовете на ищеца за да може същия да ги ползва. Съгласно чл.59, ал.1 от ЗЗД във всички случаи, всеки, който се е обогатил без основание за сметка на друго, дължи да му върне онова, с което се е обогатил, до размера на обедняването. В настоящия случай ищецът е бил лишен от възможността да ползва билбордовете по вина на ответниците, поради което същите му дължат обезщетение в размер на обедняването. От заключението на назначената по делото съдебно – счетоводна експертиза се установява, че изчислен по публично достъпни данни, размерът на пропуснатите ползи, изразяващи се в неполучаване на доходи от отдаване под наем на описаните в Таблица 1 билбордове, за процесния период от 16.04.2013 г. до 16.04.2018 г., е 322 400 евро, с равностойност 630 559,59 лв. Предвид обстоятелството, че искът е предявен за много по-малка сума от тази посочена в заключението на вещото лице законосъобразно съдът е осъдил ответниците да заплатят целия размер на претендираните суми както следва: съответно: 17 716, 86 лв. - от ВК Мениджмънт“ ЕООД , ведно с мораторна лихва, считано от 16.04.2013 г. до 16.04.2018 г. в размер 1 863, 99 лв. и 8 083, 14 лв. - от „БР Консулт“ ЕООД

„Б.К.“ ЕООД, ведно с мораторна лихва, считано от 16.04.2013 г. до 16.04.2018 г. размер 850, 42 лв.

В отговора на исковата молба ответниците са направили възражение за прихващане в случай, че съдът уважи който и да е от предявените искове с дължими от ищеца суми, подробно описани в отговора на исковата молба:

- 3 765, 49 лв., мораторна лихва върху тази сума за периода 30.03.2011 г. до датата на предявяване на иска – 16.04.2018 г. в размер 2 708, 02 лв. и за сумата 420, 31 лв. – присъдени разноси по гр.д. № 1669/2013 г. на СГС, Административно отделение, III-Г състав, като заявяват, че вземането им е установено с влязлото в сила решение по посоченото дело

- сумата 2 190, 92 лв. – дължима по фактура № 139/30.07.2010 г. по договор от 15.07.2010 г., ведно с мораторна лихва от 1 105, 64 лв. за периода 29.08.2010 г. – 16.04.2018 г. и

-сумата 3 309, 08 лв. - дължима по фактура № 120/01.06.2010 г., ведно с мораторна лихва от 1 725, 16 лв. за периода 01.06.2010 г. – 16.04.2018 г. В отговора и на двамата ответника се поддържа, че със споразумението за прекратяване на консорциума всички вземания към ищеца са разпределени в полза на ВК Мениджмънт“ ЕООД.

В представеното становище по отговора на исковата молба ищеца не оспорва направеното възражение за прихващане за сумите посочени по-горе, за които е налице влязло в сила решение. За останалите суми ищеца оспорва възражението като поддържа, че вземанията не са ликвидно, поради това, че не са установени по основание и размер.

В постановеното по делото решение, макар, че е уважил предявените искове съдът не е взел отношение и не се е произнесъл по направените възражения за прихващане. С оглед на непроизнасянето на съда и обжалването на решението съдът следва да се произнесе по направените възражения.

По делото с отговора на исковата молба са представени фактура № 139/30.07.2010 г. /лист 66/ и фактура № 120/01.06.2010 г. /лист 67/, които са издадени от консорциума с получател ищеца по делото, но не са връчени на представител на същия. Предвид на това вземанията по двете фактури не са установени по основание и размер, поради което възражението за прихващане на сумите посочени по-горе по двете фактури не следва да бъде уважено.

По отношение на направеното възражение за прихващане за сумата 3 765, 49 лв., мораторна лихва върху тази сума за периода 30.03.2011 г. до датата на предявяване на иска – 16.04.2018 г. в размер 2 708, 02 лв. и за сумата 420, 31 лв. – присъдени разноси, които суми са присъдени с влязлото в сила решение по гр.д. № 1669/2013 г. на СГС, Административно отделение, III-Г състав, за които суми няма възражение против прихващането от страна на ищеца по делото направеното възражение за прихващане следва да бъде уважено.

Общия размер на посочените по-горе в решението по гр.д. № 1669/2013 г. на СГС суми е 6 893, 82 лв. От ответниците по делото не е посочено при евентуалното уважаване на иска от

коя от двете искиви претенции следва да бъде направено прихващането, поради което този избор следва да бъде направен от съда. С оглед на обстоятелството, че в отговора и на двамата ответника се поддържа, че със споразумението за прекратяване на консорциума всички вземания към ищеца са разпределени в полза на ВК „Мениджмънт“ ЕООД съдът счита, че прихващането следва да бъде извършено със задължението на този ответник към ищеца за обезщетение за лишаването от ползване, което е в размер на 17 716, 86 лв. С извършеното прихващане със сумата 6 893,82 лв. дължима по решението по гр.д. № 1669/2013 г. на СГС задължението което същия дължи на ищеца е в размер на 10 823 лв. Предвид гореизложеното и с оглед извършеното прихващане решението в частта му, с която ВК „Мениджмънт“ ЕООД е осъдено да заплати на „САНА 2010“ ЕООД сумата 17 716, 86 лв., представляваща обезщетение за пропуснати ползи от неизпълнение на договор за покупко – продажба от 01.06.2010 г., сключен между КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ и „САНА 2010“ ЕООД следва да бъде отменено за частта му над 10 823 лв., а предявения иск за частта над 10 823 лв до 17 716, 86 лв. следва да бъде отхвърлен.

В останалата част от решението, с което ВК „Мениджмънт“ ЕООД е осъдено да заплати мораторна лихва за периода 16.04.2013 г. - 16.04.2018 г. в размер 1 863, 99 лв. и „БР Консулт“ ЕООД да заплати на „САНА 2010“ ЕООД сумата 8 083, 14 лв., представляваща обезщетение за пропуснати ползи и мораторна лихва за периода 16.04.2013 г. - 16.04.2018 г. в размер 850, 42 лв. решението следва да бъде потвърдено.

Предвид решението по спора жалбоподателите следва да бъдат осъдени да заплатят на въззиваемото дружество направените по делото разноски за разглеждането на делото първоначално пред САС, пред ВКС и за настоящото дело. При първоначалното разглеждане на делото с САС процесуалния представител на въззиваемия е представил договор /лист 46/ за правна помощ, по който е заплатено възнаграждение в размер на общо 6 188 лв. За посоченото възнаграждение не е направено възражение за прекомерност, поради което посочената сума следва да бъде присъдена. За разглеждането на делото пред ВКС е представен договор /лист 29/ за правна помощ със заплатено възнаграждение в размер на общо 6 188 лв. и вносна бележка за внесена държавна такса в размер на 1 440,28 лв. За посоченото адвокатско възнаграждение е направено възражение за прекомерност от страна на процесуалния представител на настоящите жалбоподатели. За разглеждането на делото пред настоящата инстанция е представен договор /лист 14/ за правна помощ със заплатено възнаграждение в размер на общо 7 243,20 лв. За посоченото адвокатско възнаграждение е направено възражение за прекомерност от страна на процесуалния представител на настоящите жалбоподатели.

Съдът за да се произнесе по направеното възражение за прекомерност взе предвид, че обжалвания материален интерес по делото е 68 386,41 лв. При този материален интерес минималния размер на дължимия адвокатски хонорар по чл.7, ал.2, т.4 от НАРЕДБА № 1 от

9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е 6 120,88лв. за една инстанция.Съгласно параграф 2а от ПЗР на посочената наредба за нерегистрираните по [Закона за данъка върху добавената стойност](#) адвокати размерът на възнагражденията по тази наредба е без включен в тях данък върху добавената стойност, а за регистрираните дължимият данък върху добавената стойност се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото от клиента адвокатско възнаграждение, като се дължи съобразно разпоредбите на [Закона за данъка върху добавената стойност](#).В настоящия случай,видно от представените договори за правна помощ от процесуалния представител на въззиваемото дружество,към договорения хонорар е начислен и ДДС.Предвид посочения по-горе минимален размер на адвокатското възнаграждение /6 120,88лв./ дължимия ДДС върху същото следва да бъде 1224,18лв. или общо 7 345лв.Предвид обстоятелството,че и двете заплатени суми /6 188лв. и 7 243,20лв./,за които е направено възражение за прекомерност са под тази стойност /7 345лв./ съдът счита,че възраженията са неоснователни.

С оглед на горното следва да бъдат присъдени направените по делото разноси за държавна такса в размер на 1 440,28лв. и за адвокатско възнаграждение в размер на 19 619,20лв./6 188лв. плюс 7 243,20лв. плюс 6 188лв./.

Водим от горното Софийският апелативен съд

РЕШИ:

Отменя решение №263 027/11.05.21г. по гр.д.№4964/2018г. на СГС , ГО,Трети състав,**в частта му** ,с която ВК „Мениджмънт“ ЕООД 175 257369 е осъдено да заплати на „САНА 2010“ ЕООД,ЕИК 201133048 сумата 17 716,86 лв., представляваща обезщетение за пропуснати ползи от неизпълнение на договор за покупко – продажба от 01.06.2010 г., сключен между КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ и САНА 2010“ ЕООД **за горницата над 10 823лв. ВМЕСТО КОЕТО ПОСТАНОВЯВА:**

Отхвърля предявения от „САНА 2010“ ЕООД,ЕИК 201133048 против ВК „Мениджмънт“ ЕООД 175257369 иск за заплащане на обезщетение за пропуснати ползи от неизпълнение на договор за покупко – продажба от 01.06.2010 г., сключен между

КОНСОРЦИУМ „КОНТРАКТ ИМИДЖ“ и САНА 2010“ ЕООД за горницата над 10 823лв. до 17 716,86 лв.

Потвърждава решението в останалата му част.

Осъжда ВК „Мениджмънт“ ЕООД, ЕИК 175 257369 и „БР Консулт“ ЕООД, ЕИК 130829659 да заплатят на „САНА 2010“ ЕООД, ЕИК 201133048 направените по делото разноси за държавна такса в размер на 1 440,28лв. и за адвокатско възнаграждение в размер на 19 619,20лв.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба при условията по чл.280,ал.1 от ГПК пред ВКС в едномесечен срок от връчването на препис на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____